

## Posudek bakalářské práce Michaely Buřičové

### „Zprávy v českém znakovém jazyce“ v kultuře českých neslyšících

Diplomatka Michaela Buřičová se ve své bakalářské práci zabývá tématem **Zpráv v českém znakovém jazyce v kultuře českých neslyšících**. Zprávy v českém znakovém jazyce jsou jediným zpravodajským programem veřejnoprávní televize, který je přímo zacílen na potřeby českých neslyšících. Informují je v jejich mateřském jazyce, českém znakovém jazyce o tom, co se děje u nás v zemi, co se děje v zahraničí, o aktuálním dění v komunitě českých neslyšících, ale i neslyšících v zahraničí. Zahrnují také zprávy ze sportu a o počasí. Její práce je bezpochyby důležitá a zajímavá, protože televizní vysílání (ať už jsou to Zprávy nebo jiné pořady v českém znakovém jazyce) má v kultuře neslyšících své místo a zároveň tím vzniká také možnost tuto kulturu zaznamenat pro další generace.

Během práce na tématu se kol. Buřičová musela vyrovnat s několika potížemi: za největší problém bych považovala skutečnost, že v archivech ČT chyběla kompletní databáze Zpráv v českém znakovém jazyce od 2000 do 2004 (od roku 2005 už jsou archivovány Zprávy alespoň na internetu). Rovněž tak se musela diplomatka vyrovnat s nedostatečným množstvím dostupných materiálů o vzniku zpráv pro neslyšící jejich koncepcí, struktuře a organizaci. Většinu informací, se kterými pracuje, získala, jak sama uvádí, pouze z osobních konzultací s realizačním týmem Zpráv. Dalším problémem pro ni, jako pro slyšící studentku, bylo poradit si s cizojazyčnými Zprávami v BSL (britský znakový jazyk) a FSL (finský znakový jazyk). Situaci jí ulehčil fakt, že existuje bakalářská práce „Televizní klub neslyšících“ v kultuře českých neslyšících autorky Radky Novákové, která jí byla vodítkem a inspirací při vytváření struktury práce a sestavování dotazníku.

Ve „výkladové“ části práce autorka uspokojivě postihla vývoj Zpráv v ČZJ od počátku jejich vzniku až do současnosti. V dostatečné míře popsala, co všechno ovlivňuje jeho podobu. V této souvislosti oceňuji, že byly doplněné i barevné obrázky/fotografie přímo v práci a přílohou je DVD s ukázkami Zpráv, se kterými studentka pracovala. Dozvíme se tak celkem přesně jaké je konkrétní podoba Zpráv a kdo je v realizačních týmech. V této souvislosti bych si dovolila položit několik upřesňujících otázek a připomínek (velkou nevýhodou pro diplomatku je skutečnost, že jsem vedoucí její bakalářské práce a současně hlavní editorkou Zpráv v českém znakovém jazyce. Z toho důvodu jsou pro mě lehce viditelné některé nesrovnatelnosti):

- Proč jste se nepokusila kontaktovat všechny členy realizačního týmu Zpráv a zjistit nějaké podrobnosti či zajímavosti formou osobního rozhovoru s nimi?

Ty byste pak uvedla formou přímé citace. (Např. chyběla mi snaha podívat se na Zprávy různých pohledů různých zúčastněných osob – např. rozhovor se slyšícími editory, neslyšícími moderátory a samozřejmě s hlavní neslyšící editorkou).

- Mohla byste mi vysvětlit, jak jste spočítala, že slyšící veřejnost má možnost sledovat 170 min zpravodajství denně? (s. 12).
- Na s. 19 se objevilo několik nepřesností: (a) Opravdu byly vysílány Zprávy tlumočené do českého znakového jazyka ráno v 6:45 a v 7:45? Pokud ano, prosím mohla byste mi sdělit, z jakého zdroje jste tuto informaci získala? (b) Dále mám výhradu k výčtu jmen tlumočnicků. Je seznam opravdu vyčerpávající? Netlumočil tam např. i Mgr. Miroslav Hanzlíček? Můžu zase požádat o zdroj, ze kterého jste čerpala? (c) „..., všechny neslyšící moderátorky byly přijaty na základě docházky na školení.“ Můžete mi prosím vysvětlit, kde jste tento výrok získala a jestli jste si jej někde ověřovala? Moje osobní zkušenost je jiná. (d) Zajímalo by mě, jak jste se dostala ke všem jménům osob, které se podíleli na vzniku Zpráv v ČT? Opět mi chybí uvedení zdroje.
- Na s. 21 – 22 jste se zmínila o dalším školení pro realizační tým Zpráv ve znakové řeči, který měl proběhnout v srpnu 2000 s dodatkem, že nikdo v něm nebyl úspěšný a nebyl vybrán žádný náhradní moderátor. Zajímalo mě, jakým způsobem bylo uvedené školení vyhlášeno a následně vyhodnoceno, kdo byli členové komise a kdo byl lektorem školení? Nezapojili se do něj tehdejší moderátoři, jejichž zkušenosti by byli pro nové moderátory zcela jistě velkým přínosem? Dále bych se ráda ujistila, že školení bylo určené moderátorům. Uvádíte, že *cílem školení bylo vyškolit neslyšící tlumočnický do zálohy*.
- Proč ve vaší práci chybí kontakt na tým editorů - emailová adresa Zpráv v českém znakovém jazyce, na kterou mohou neslyšící zasílat své příspěvky určené k uveřejnění? Jste informovaná o tom, že jsou stanovené požadavky, které musí zpráva obsahovat, aby byla týmem přijata a odvysílána? (s. 29)
- Velice mě překvapila informace, že „Zprávy jsou každý týden jinak strukturované“ (na s. 38 - 39) a záleží na jednotlivých editorkách, co do nich zahrnou. Můžete mi toto tvrzení více vysvětlit?
- Na s. 40 – 41 je ukázka dvou konkrétních textů Zpráv (originální a přepsané). Překvapilo mě, že je uveden jako zdroj těchto textů archiv ASNEP. Je to tak?
- Na s. 42 se nesouhlasí jména účastníků komise 2. a 3. kola konkurzu.

- Pravidla pro neslyšící editory a pravidla pro tlumočníky znakového jazyka jsou uvedené bohužel v neaktuální verzi. Je velká škoda, že studentka neověřovala zpracovávané informace u hlavní editorky.

Popis vývoje sledovaného pořadu je částečně cenný už sám o sobě. Za další cennou část práce považuji dotazník (s neuvěřitelným počtem 204 sluchově postižených respondentů), který testuje názory sluchově postižených Čechů na Zprávy v ČZJ. Na vyhodnocení dotazníku vynaložila diplomantka velké množství úsilí a její výsledky jsou zajímavé. Mohou je využít jednak externí (neslyšící moderátoři a editoři), ale i interní pracovníci ČT. Největší plus dotazníku vidím v tom, že jeho elektronická podoba nebyla jen v českém jazyce, ale byla přeložena i do českého znakového jazyka.

K výkladům o Zprávách v ČZJ a výsledkům dotazníku připojuje kol. Buřičová ještě srovnání se zprávami zahraničními (konkrétně finskými a anglickými). V souvislosti s tím bych se jí chtěla zeptat:

- Nezaregistrovala jste, že německý pořad „Sehen statt Horen“ nejsou třicetiminutové zprávy, ale je to pořad, která je obdobou našeho Televizního klubu neslyšících? Byla uvedena citace z jednoho zdroje. Protože studentka uvedla studium ještě práce Novákové, kde autorka uvedla vše na pravou míru, očekávala bych, že to diplomatka nějak okomentuje (přínejmenším poznámkou pod textem)
- Na s. 79 jste zmínila, že Zprávy ve Finsku nezahrnují zprávy z kultury neslyšících z domova ani ze zahraničí, ale na s. 20 jste napsala „...*inspirovala Finskem, kde působil i neslyšící editor, který zprávy vybíral a sestavoval. Součástí zpráv byla vždy minimálně jedna zpráva ze světa neslyšících.*“ To jsou rozporuplné informace, mohla byste to objasnit? Mohla byste také upřesnit, jak je to s editory zahraničních Zpráv, se kterými jste pracovala (jsou tam editoři neslyšící? Pokud ano, jak jste k této informaci přišla?)
- Na internetovém portálu BSLBT jsou opravdu vysílány pořady ve finském znakovém jazyce? (s. 86)

Práce jako celek je na dobré technické úrovni. Velmi je třeba ocenit zvl. názorné zpracování výsledků dotazníku. Jistě by bylo možné zmínit ještě několik drobných chyb např. v odkazech (např. s. 19, 78), ve stylizaci (např. nedokončená věta: *Dozvěděla jsem se, že*

v Anglii preferují především., s. 83), v pravopisu - překlady (např. s. 73 „zakřtli“), nepřesnosti např. ve jménu moderátora „Josef Sergej Bovkun“ (s. 31) anebo ve zkratce „BSBLT“ (s. 86).

Pokud by výsledky práce měly být publikovány, pak je žádoucí, aby nejdříve došlo k opravě všech nepřesností. V této podobě by to bylo zavádějící.

**Závěr:** Bakalářská práce tak splňuje požadavky na bakalářské práce kladené a může být podkladem k obhajobě.

Práci hodnotím stupněm výborně až velmi dobře. O definitivní klasifikaci rozhodne vlastní průběh obhajoby.

30. srpna 2010  
Mgr. Radka Nováková

